

op de mededeelingen van collega HALBERTSMA. We zien hier weer een voorbeeld, hoe moeilijk de erfelijkheidsstudie is door het ontbreken van de juiste gegevens in de voorgeslachten, terwijl deze toch van zoo groot belang zijn voor inzichtsverheldering.

De stamboom suggereert ons, hoe wij hier een prachtig voorbeeld voor ons hebben, dat een complexe aandoening, misschien een polyphaan ziektebeeld, van een stamvader via twee geslachten van vrouwelijke conductoren op eenige achterkleinzoons overgaat. In werkelijkheid zijn wij niet verder, dan wat tot dusverre bij erfelijke opticusatrofie van LEBER ook een moeilijkheid biedt, dat n.l. alleen de regel van LOSSEN geldt: overdracht van den ziekteaanleg door gezonde vrouwen op een deel hunner mannelijke nakomelingen, doch niet die van HORNER: overgang van grootvader op kleinzoons, resp. achterkleinzoons.

Een tweede gegeven, dat ons noopt aan den regel van LOSSEN te denken is dit, dat van de 6 vrouwen, die in den stamboom kinderen gekregen hebben, 5 conductor bleken te zijn. Dit is een theoretisch teveel, dat wij echter ook aantreffen bij de erfelijke opticusatrofie. Het is een buitengewoon belangrijke vraag, of wij hier dus weer een nieuw voorbeeld voor ons hebben van een bij den mensch nog onverklaard verschijnsel, dit n.l. dat het met een ziekelijken recessief geslachtsgebonden erfactor voorziene ei betere bevruchtungskansen heeft dan een normaal.

Hoe het zij: op deze punten moet, dunkt mij, gewezen worden, willen wij ooit verder komen. Het ons ten dienste staande materiaal moet absoluut zeker vastgelegd worden; het moet naar het voorgeslacht zoo ver mogelijk uitgebreid worden; alle desbetreffende familiestamboomen moeten zoo nauwkeurig mogelijk vergeleken worden. Pas dan zal men te weten komen of bovenbesproken feiten een toevallig karakter dragen en pas dan zal een gedachtewisseling over correlatief verband van verschillende symptomen vruchtdragend kunnen zijn. Ook tot oplossing van de door coll. HALBERTSMA aangerode vraag, of „tusschen de centrale en meer perifeer gelegen netvliesontaearding in het algemeen niet zoo'n scherp onderscheid behoeft gemaakt te worden, als door sommigen wordt gedaan” (bldz. 2061) kan een nauwgezet erfelijkheidsonderzoek bijdragen. Ik vermeen, op grond van de ons ten dienste staande gegevens, dat dit onderscheid wèl gemaakt moet worden.

Arnhem, 21 Nov. 1927.

P. J. WAARDENBURG.

NASCHRIFT OP HET ARTIKEL OVER SYNTHALINE IN HET NED. TIJDSCHRIFT VOOR GENEESKUNDE, 5 November 1927.

door Dr. A. H. A. MARTENS, CORNELIE H. KOERS en C. DE JONG.

Voor de opmerkingen van dr. JAC. J. DE JONG geplaatst in het *Nederlandsch Tijdschrift voor Geneeskunde* van 19 November 1927 zijn wij den schrijver zeer erkentelijk. Inderdaad berusten de opgegeven cijfers van het bilirubinegehalte op een onjuistheid onzerzijds. Door het verkeerd plaatsen der komma zijn de bilirubinewaarden alle tienmaal te laag opgegeven. Men leze dus in plaats van 4,5 E verbeterd 45 E enz.

Middelburg, 19 Nov. 1927.

MARTENS.

EENIGE OPMERKINGEN OVER DE ERFELIJKHEID VAN DE ONTAEARDING DER GELE VLEK GEPAARD MET KLEURENBLINDHEID.

Het belangwekkende artikel van HALBERTSMA 1) geeft mij aanleiding tot een paar opmerkingen. Uit den bijgevoegden stamboom kan men inderdaad wel besluiten tot „recessief-geslachts-gebonden” erfelijkheid, maar dan moet men of de vrouw in de eerste generatie (P.) als conductor beschouwen, wat voor de kleuren-

1) Dit *Tijdschrift*, 12 November 1927.